

วัดท่าฟ้าใต้



1. ชื่อวัด : วัดท่าฟ้าใต้

พิกัดภูมิศาสตร์ : ละติจูด: 19.0016 ลองจิจูด: 100.2813

ประเภทวัด : วัดราษฎร์

นิกาย : สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

เจ้าอาวาส : พระครูโชติ ธรรมานันท

2. ที่ตั้ง : บ้านฟ้าสีทอง หมู่ที่ 11 ตำบลบ้านสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

3. ประวัติความเป็นมา

บ้านท่าฟ้าใต้ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายอพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รูปแบบของศิลปะและสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่จึงได้รับอิทธิพลมาจากแคว้นสิบสองปันนา วัดท่าฟ้าใต้ สร้างขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๑๑ โดยครูธรรมเสนา และพ่อเต่าแสนอัฐิ ผู้นำชาวไทยเชื้อสายอพยพมาจากสิบสองปันนา เป็นวัดที่เกิดจากความศรัทธาในพุทธศาสนา สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ วัดสร้างตามรูปแบบศิลปะไทยที่มีความงดงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ลักษณะก่อด้วยอิฐถือปูน หลังคามี ๓ ชั้น มุงด้วยแป้นเกล็ด ชั้นที่ ๑ เป็นแบบปั้นหยาด ครอบตัววิหารทั้ง ๔ ด้าน ชั้นที่ ๒-๓ ทรงแบบปราสาทมีหน้าบัน ทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตก หน้าบัน เป็นลายเครือเถาแบบไทยที่ประยุกต์ลายมาจากธรรมชาติ มีลายดอกไม้บานอยู่ตรงกลางประดับด้วยกระจกเงา โดยเชื่อว่าเป็นสิ่งสะท้อนความชั่วร้ายมิให้มาทำร้ายได้ ไบระกาเป็นไม้สัก

แกะสลักเป็นรูปพญานาค เชิงชายฉลุลายน้ำหยด เอกลักษณะของไทลื้อ มีหลังคาทึบสาตรับทั้งสองด้าน ตัววิหารทึบ มีประตูไม้กว้างนัก เป็นบานไม้สักผนังด้านข้างมีหน้าต่างเล็ก ๆ โดยรอบทั้ง ๔ ด้าน พอให้อากาศถ่ายเทได้ ชาวไทลื้อนับถือหงส์และช้างซึ่งถือว่าเป็นสัตว์ชั้นสูงมาจากสวรรค์ จึงนำช้างและหงส์มารวมเป็นตัวเดียวกัน ให้ศิระเป็นช้าง ตัวเป็นหงส์ แกะด้วยไม้สักทอง เป็นซ่อฟ้า “นกหัสดีลิงค์” มีความงดงามแปลกตา เชื่อกันว่าสร้างโดยช่างชาวไทยลื้อที่อพยพมาอยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงม่วน เมื่อประมาณ ๒๓๙ ปีมาแล้ว วัดท่าฟ้าใต้จึงเป็นการหลอมรวมผสมผสานศิลปวัฒนธรรม ก่อเกิดเป็นงานศิลปะที่มีความงดงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและถือเป็นงานศิลปะอันทรงคุณค่า

ภายในวิหารมีองค์พระประธานพระพุทธรูปปางมารวิชัยแกะสลักจากไม้ประดู่ ซึ่งได้อัญเชิญมาจากแคว้นสิบสองปันนา ประดิษฐานบนฐานชุกชี ทรงสี่เหลี่ยมย่อมุมศิลปะไทลื้อ ประดับด้วยลายปูนปั้นรูปเครื่องเถา ลมรักปิดทอง ประดับกระจก มีแท่นธรรมาสัน ลักษณะคล้ายมณฑปหรือปราสาท ฐานสี่เหลี่ยมย่อมุมยี่สิบชั้น ประดับลายปูนปั้นรูปเครื่องเถาและสัตว์ต่างๆ มีลักษณะเด่นคือลวดลายดอกไม้ที่แพรวพราวไปด้วยกระจก ประดับหลากสี

วัดท่าฟ้าใต้มีประเพณีที่สำคัญคือประเพณีตานตุงไทลื้อ เป็นประเพณีที่จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ ซึ่งจะจัดขึ้นในวันสงกรานต์ของทุกปี

4. ความสำคัญของวัด

รูปแบบของศิลปะและสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่ของวัดได้รับอิทธิพลมาจากแคว้นสิบสองปันนา เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของชาวไทลื้อหมู่บ้านท่าฟ้าใต้

5. สิ่งสำคัญภายในวัด

วิหารเป็นศิลปะไทลื้อ รูปร่างทรงเตี้ยก่อด้วยอิฐถือปูน หลังคาสามชั้นมุงด้วยแป้นเกล็ด ชั้นที่ 1 เป็นแบบปั้นหยา ครอบวิหารทั้ง 4 ด้าน ชั้นที่ 2-3 ทรงแบบปราสาท มีหน้าบันทางด้านทิศตะวันตก มีหลังคาทึบสาตรับทั้งสองด้าน



องค์พระประธาน

พระประธานที่อัญเชิญมาจากสิบสองปันนา เป็นพระพุทธรูปที่แกะสลักจากไม้ประดู่ ปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 117.5 เซนติเมตร สูง 227.5 เซนติเมตร โดยประดิษฐานบนฐานชุกชีทรงสี่เหลี่ยมย่อมุม ศิลปะไทลื้อ ซึ่งประดับด้วยลายปูนปั้นรูปเครือเถาลงรักปิดทองประดับกระจก



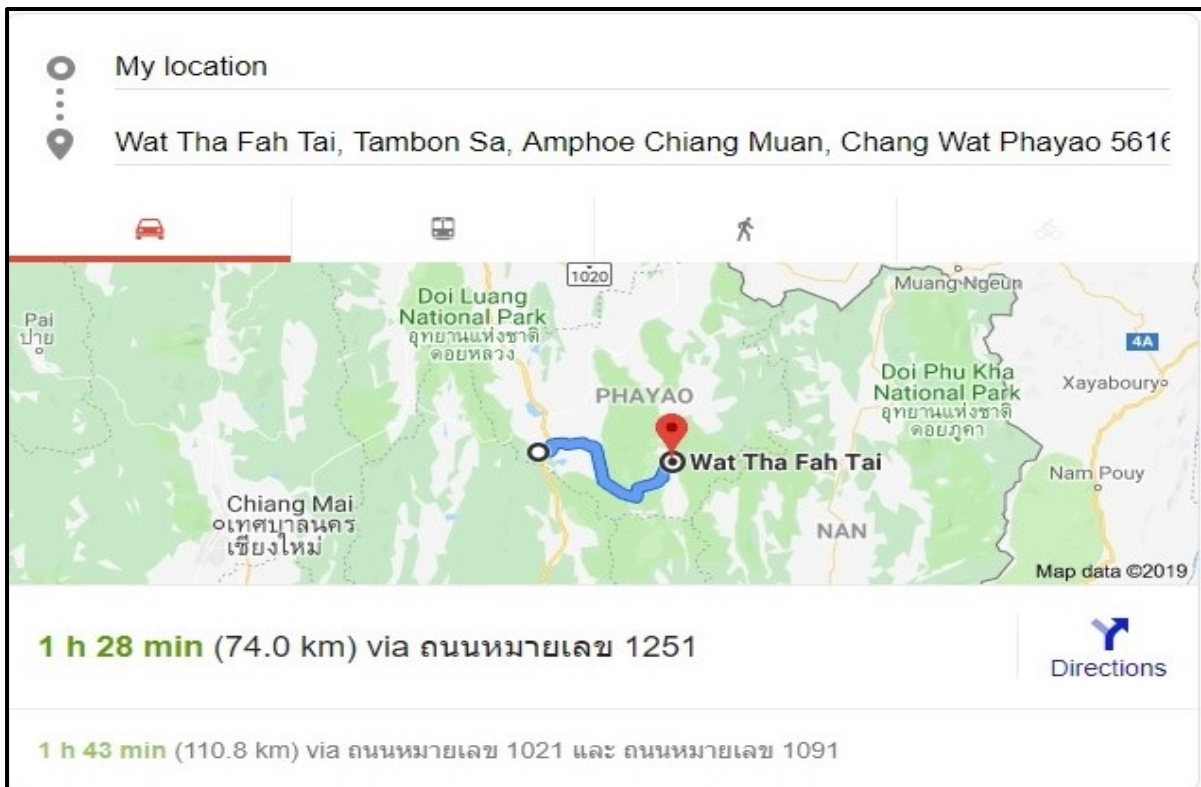
ศิลปะและสถาปัตยกรรมแบบไทลื้อสิบสองปันนา



ประเพณีตานตุงไทลื้อ



6. เส้นทางการเดินทางและแผนที่



ออกจากตัวเมืองพะเยา มุ่งหน้าไปอำเภอเชียงม่วน โดยเริ่มจากถนนหมายเลข 1 แล้วไปตามถนนหมายเลข 1021-1251-1091 ตามลำดับ จนถึงจุดหมายปลายทางวัดท่าฟ้าใต้ 84.5 กิโลเมตร

อ้างอิง

พระครูโชติ ธรรมภาณินันท์. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2562.

มิวเซียมไทยแลนด์. (2562). วัดท่าฟ้าใต้. สืบค้น 26 สิงหาคม 2562, จาก

<https://www.museumthailand.com/th/1768/storytelling/วัดท่าฟ้าใต้/>